

7403

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Aan Minister van SZW

21/6 KE4
26/6 KE4

nota

Uitvoeringsbrief inburgering

BRIEF ONDERTEKENEN

Directie

Datum

6 juni 2023

Onze referentie

2023

Opgesteld door

Tweede contactpersoon

Bijlage(n)

0

Aanleiding

- Het is gebruikelijk dat de Kamer tweemaal per jaar de uitvoeringsbrief inburgering ontvangt. De vorige uitvoeringsbrief dateert van 20 december jl.
- Middels deze brief informeert u de Kamer over de stand van zaken en een aantal ontwikkelingen op het brede terrein van de uitvoering van de inburgering. Met het verzenden van deze brief wordt er aan enkele moties en toezeggingen voldaan met betrekking tot het informeren over het opstarten van het inburgeringstraject voor personen in asielzoekerscentra, de verlenging van (voor)inburgering in het azc, de monitoring van het frauderisico voor inzet van publiek geld in het inburgeringsonderwijs, het beter aansluiten van inburgeringstrajecten op vrouwelijke inburgeringsplichtigen, en het analyseren van knelpunten rondom de beperkte doorstroom.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd de uitvoeringsbrief voor het zomerreces te ondertekenen.

Kernpunten

1. Context en opbouw

- Deze brief wijkt licht af van de eerdere uitvoeringsbrieven, waarbij meer aandacht dan gewoonlijk wordt besteed aan uw visie op integratie en inburgering en op de prioritering voor de komende periode. De focus ligt op de beleidsprincipes tijdigheid (vroeg start) en dualiteit (combinatie taalverwerving en participatie).
- De prioritering is gekozen op basis van bredere ontwikkelingen die momenteel van invloed zijn op het stelsel (o.a. personeelstekorten en huisvestingsproblematiek) en in de komende periode van invloed zullen zijn (verhoogde instroom).
- De brief is opgebouwd uit verschillende onderdelen, waarbij achtereenvolgens wordt stilgestaan bij ontwikkelingen onder de Wi2021, de eerdere stelsels, en de bredere ontwikkelingen binnen de uitvoering. Tot slot blikkt u vooruit op de komende periode. Elk onderdeel is voorzien van context en concrete acties.
- Drie onderwerpen zijn parallel aan u voorgelegd middels aparte nota's. Dit betreffen de onderwerpen 'Onterecht opgelegde inburgeringsplicht geestelijke bedienaren' (nota 2023-297270), 'Rapport onderzoek Wi2007' (nota 2023-44295) en 'Toekomst onderwijsroute' (nota 2023-311916). Afhankelijk van

Handwritten note: *Handwritten*

uw reactie op deze nota's kunnen de tekstvoorstellen nog aangepast worden in de brief.

- Daarnaast staan in de voetnoten bij de brief nog twee PM's. Dit omdat de verzenddatum van de Zomerbrief VIA ten tijde van het schrijven van de conceptbrief nog niet bekend is.
- De brief is intern afgestemd met FEZ en WBJA en extern met DUO.

Datum
6 juni 2023

Onze referentie
2023- [redacted]

2. Wet inburgering 2021

Tijdigheid

- *Vroege start.* Als gevolg van de krappe woningmarkt verblijven asielstatushouders langer op het azc dan werd verondersteld bij het ontwerpen van het stelsel. Het bevorderen van activiteiten op het azc, zoals voorinburgering, het programma Vroege Integratie en Participatie en de Meedoenbalies hebben daardoor meer urgentie gekregen. Ook het starten van inburgeringactiviteiten door gemeenten terwijl inburgeringsplichtigen nog op het azc zitten, biedt kansen om de doorstroom te bevorderen. Een verbeterplan met concrete acties volgt na de zomer.
- *Brede intake, PIP-termijn en aanbod inburgeringstraject.* Sinds de zomer van 2022 wordt de doorstroom van inburgeringsplichtigen vanaf het ontstaan van de inburgeringsplicht tot de start van de leerroute gemonitord. Uit de analyse blijkt dat gemeenten het PIP niet vaststellen binnen de daarvoor geldende termijn. Hierin is wel een positieve ontwikkeling zichtbaar. Verschillende versnellingsmaatregelen worden in de brief beschreven. Daarnaast dient nog een verdere analyse plaats te vinden, samen met gemeenten.
- *Leerbaarheidstoets.* Alle aangekondigde verbeteracties voor de leerbaarheidstoets zijn inmiddels doorgevoerd. Voor de inburgeringsplichtigen die mogelijk nadeel hebben ondervonden van de oorspronkelijke cesuur wordt actie ondernomen richting gemeenten. Zij worden gevraagd om opnieuw te bekijken of de inburgeringsplichtige in de juiste leerroute is geplaatst. Het proces wordt met VNG en DUO samen uitgewerkt.
- *NT2-docententekort.* Sinds 1 januari 2023 zijn maatregelen van kracht om het NT2-docententekort aan te pakken. Sindsdien maken de meeste taalscholen die een beroep op de maatregelen doen, gebruik van de maatregel om af te wijken van de norm van 80% gecertificeerde docenten. Aanvullende acties zijn dat er samen met de partners en in overleg met het ministerie van OCW wordt gewerkt aan een lange termijnoplossing.
- *Onderwijsroute.* U ontvangt een separate beslisnota waarin we u twee opties voorleggen over de structurele borging van de onderwijsroute. S&I en FEZ adviseren u daarin de besluitvorming over de zomer heen te tillen en de Kamer nu te informeren over de stand van zaken aan de hand van deze uitvoeringsbrief. Hierin informeren we de Kamer over de geboekte voortgang, diverse onderzoeken, het bestuurlijk overleg en de nog lopende gesprekken over de toekomstige financiering.

Handwritten note: *besprek*

Dualiteit

- *Vrouwelijke inburgeringsplichtigen.* Naar aanleiding van de motie Aartsen d.d. 29 september 2022 is samen met betrokken organisaties en gemeenten bekeken hoe inburgeringstrajecten beter aangesloten kunnen worden op vrouwelijke nieuwkomers. Hoewel de arbeidsparticipatie een stijgende lijn laat zien, blijft deze nog altijd sterk achter bij de participatie van mannen. Om de inburgering en uiteindelijke arbeidsparticipatie voor vrouwen te bevorderen wordt er op drie fronten actie ondernomen: 1) het stimuleren van pilots en

projecten gericht op vrouwelijke inburgeraars; 2) het inzetten op deskundigheidsbevordering en het delen van *best practices* bij gemeenten en werkgevers; en 3) het wegnemen van belemmerende factoren voor vrouwelijke inburgeraars.

Datum
6 juni 2023

Onze referentie
2023-

- *Samenspel Wet inburgering en Participatiewet*. In de brief geeft u aan dat u met een onderzoek naar maatregelen die kunnen worden genomen om de combinatie van werk en inburgering meer te faciliteren ook invulling geeft aan een toezegging aan mevrouw Podt (reflecteren over samenspel tussen inburgeringswet en participatiewet, toegezegd voor Voorjaarsnota). Door de bredere invulling kost dit meer tijd en zult u de Kamer in het najaar informeren over de uitkomsten.

heel

3. Inburgeraars onder de eerdere stelsels

- *Onderzoek Wi2013*. Uit onderzoek van het Verwey-Jonker Instituut blijkt dat 3,3% (2.893 personen) van de groep inburgeraars die in de periode 2013-2016 onder de Wi2013 is ingestroomd, nog niet aan hun inburgeringsplicht hebben voldaan. Bij circa 40% van deze groep niet-ingeburgerden maken knelpunten met onzeker of zij aan de inburgeringsplicht zullen voldoen. Een deel van hen kampt met psychische problemen. Daarnaast zijn er niet-ingeburgerden die problemen ondervinden bij hun verzoek om in aanmerking te komen voor ontheffing op basis van aantoonbaar geleverde inspanningen (AGI). Samen met DUO en haar medisch adviseur (Argonaut) wordt bezien of de regels ten aanzien van de beoordeling van psychische klachten soepeler kunnen. Daarnaast worden de aanbevelingen uit het rapport bij de gemeenten onder de aandacht gebracht, zodat zij de middelen het meest effectief in kunnen zetten voor de doelgroep die dit het meest nodig heeft.
- *Onderzoek Wi2007*. Uit onderzoek van Regioplan naar de nog inburgeringsplichtige groep onder de Wi2007 komt naar voren dat het een groep betreft van 6.611 personen met zeer diverse behoeften en omstandigheden. De onderzoekers doen verschillende aanbevelingen ten behoeve van de uitstroom van deze groep. Er wordt aanbevolen gemeentelijke ondersteuning te bieden aan degenen die het examen nog kunnen halen. Omdat dit een kleine groep is en er beperkte financiële en personele capaciteit beschikbaar is, wordt deze aanbeveling niet overgenomen. De aanbevelingen over de mogelijkheden om degenen die werk hebben of inspanningen hebben geleverd uit te laten stromen, worden wel overgenomen. Dit zal via voorlichting aan gemeenten gedaan worden. Met een separate nota (Kenmerk 2023-44295) bent u onlangs over de voorgestelde aanpak geïnformeerd.

wel heel oud

De wet om overgeleids!
analyse gedaan om over Wi2007
nu stellen te stoppen? om af te nemen
mooie vragen? En/of en heeft wel ook
probleem voor de laatste groep

4. Overige ontwikkelingen

- *Onterecht opgelegde inburgeringsplicht gezinsleden geestelijk bedienaren*. Er is geconstateerd dat sinds 2013 aan 138 gezinsleden van geestelijk bedienaren de inburgeringsplicht is opgelegd, terwijl voor deze groep wettelijk gezien geen inburgeringsplicht geldt. Mogelijk geldt dit tussen 2007 en 2013 ook voor een twintigtal personen. Personen bij wie dit gebeurd is, worden geïnformeerd en de onrecht gemaakte kosten worden kwijtgescholden of vergoed. Daarnaast wordt om dit soort fouten in de toekomst te voorkomen, een traject gestart waarbij de consistentie tussen regelgeving enerzijds en systemen van DUO anderzijds zal worden nagelopen op risico's. Met een separate nota (Kenmerk 2023-297270) bent u onlangs geïnformeerd over de voorgestelde aanpak.

- *Misbruik en oneigenlijk gebruik.* Zoals toegezegd in de uitvoeringsbrief d.d. 4 juli 2022 informeert u de Kamer over de monitoring van het frauderisico voor inzet van publiek geld in het inburgeringsonderwijs. Tussen 1 november 2022 en 1 mei 2023 zijn 14 meldingen bij DUO en 2 meldingen bij de NLA van mogelijk misbruik binnengekomen, daarnaast heeft BoW één keurmerk ingetrokken wegens het niet voldoen aan kwaliteitseisen. Ook zijn er in december 2022 twijfels bij DUO ontstaan over de rechtmatigheid van een urenverklaring ten behoeve van het verkrijgen van ontheffingen. Hierop zijn de controles op urenverklaringen bij DUO aangescherpt. Ook wordt onderzocht wat de omvang van het probleem is.

Datum
6 juni 2023

Onze referentie
2023-

5. *Vooruitblik*

- *Lerend stelsel.* De ontwikkelingen en uitvoering van de Wi2021 worden nauwlettend gevolgd binnen de structuur van het lerend stelsel. In het kader daarvan is het platform inburgeraars opgezet, waarbij de inburgeraars als eindgebruikers via vertegenwoordigende organisaties feedback kunnen geven op de werking van het stelsel. Ook is een gemeentenetwerk in oprichting om direct signalen vanuit de uitvoering op te halen en oplossingsrichtingen voor knelpunten te identificeren. In het kader van het monitoring- en evaluatieplan loopt het deelonderzoek naar ervaringen van inburgeraars. Resultaten daarvan worden na de zomer verwacht.
- *Verhoogde instroom.* De verwachte hoge instroom van asielzoekers zal vertraagd doorwerken in het inburgeringsstelsel. Samen met de ketenpartners anticiperen we op deze verhoogde instroom door consequenties in kaart te brengen en daarna verbeteracties in te zetten. Dit proces loopt nog; de Kamer wordt hierover in een volgende uitvoeringsbrief geïnformeerd.